

EXCURSIE MARKERWADDEN

30 mei 2024

Riet Rijs en Rob van der Schans

Excursie Markerwadden

30 mei 2024

Op 30 mei 2024 ging dan eindelijk de lang gewenste excursie naar de Marker Wadden van start. De leden van het Genootschap waren hier kort na de aanleg al geweest en desondanks of juist daardoor werd door diverse leden aangedrongen op een nieuw bezoek. Maar liefst 50 leden en 25 introducees maakten gebruik van de uitnodiging. De interesse was groot: Hoe staat het er nu

Roel Posthoorn. Foto: Rob van der Schans

voor? Zijn de beoogde doelstellingen gehaald? Wat is het perspectief voor de toekomst?

Aan boord van het ms De Zuiderzee introduceert Riet Rijs de gastheer van Natuurmonumenten en spreker: Roel Posthoorn, geestelijk vader en initiatiefnemer, nu projectdirecteur van de Marker Wadden. Roel Posthoorn dankt het Genootschap Flevo voor de uitnodiging en complimenteert de vereniging voor de originele locatie. Het roept bij hem de herinnering op dat de Marker Wadden ooit als stembureau voor 1400 mensen heeft gediend en ms Zuiderzee het vervoer verzorgde.

Aanleiding voor de aanleg van de Marker Wadden vormde de slechte kwaliteit van het Markermeer en met name het hoge gehalte aan zwevend slib. Het slib zou samen met de onbruikbare toplaag bij zandwinning het bouw materiaal worden. Daarnaast bestond de droom om een vogelparadijs aan te leggen ter versterking van de ecologie en de oost-Atlantische trekroute.

Geraamde kosten € 15 miljoen. Dat is dus niet in je eentje te realiseren. Op dat tijdstip werd door het kabinet Rutte 1 ook nog eens geconcludeerd dat Nederland af was. Toch zijn vele partijen achter het initiatief gaan staan. Te noemen zijn de spannende combi Natuurmonumenten / Rijkswaterstaat (met hun sterk verschillende bedrijfsculturen), het Droomfonds van de Nationale Postcodeloterij

en tal van andere organisaties. Met het DNA van Flevoland is opnieuw nieuw land gemaakt. Waarbij bovendien natuur en recreatie samengaan.

Het bouwen met fijn slib bleek wel een erg grote uitdaging, maar er is wel degelijk een veel betere waterkwaliteit ontstaan. Het water is helderder en er is sprake van fors meer leven. De paaiplassen voor vis zijn enorm uitgebreid en er is veel dynamiek te zien in de volgelstand.

De recreatieve belangstelling is groter dan verwacht. Om natuur voldoende rust te geven, is slechts één eiland toegankelijk en voorzien van bezoekersfaciliteiten. De bezoekersaantallen worden gereguleerd door de beschikbare capaciteit van veerdienst en jachthaven.

Foto: Riet Rijs

Natuurmonumenten heeft de ambitie om het eilandenrijk uit te breiden met nog enkele eilanden met als doel meer ruimte en meer diversiteit in habitats. De planvorming loopt. Tegelijkertijd vindt op de huidige eilanden samen met uiteenlopende instellingen veel onderzoek plaats zowel aan de stabiliteit van de eilanden en erosie van de kust als aan de ontwikkeling van ecologie en individuele soorten van vogels tot vis en insecten.

Na de presentie (de sheets staan op de website) hebben de leden veel vragen voor Roel Posthoorn. Hier een bloemlezing.

Mevrouw Jonkman informeert of er elders op de wereld soortgelijke initiatieven bestaan. Posthoorn antwoordt dat hem een project bij Baltimore (VS) bekend is. De hoeveelheid voedingsstoffen in relatie tot de hoeveelheid fijn slib blijven

echter een punt van zorg. In de luwte zakt het slib en krijg je heel heldere stroken. Bij storm woelt alles weer op.

De heer Mastenbroek informeert hoe je dit alles in de toekomst gaat beheren. Loslaten? Roel Posthoorn geeft aan dat een beetje loslaten wel de bedoeling is. Zo zal je altijd moeten ingrijpen bij invasieve soorten zoals de Amerikaanse rivierkreeft. Ook zal je de bodem soms kaal moeten maken voor steltlopers of als broedgebied.

Foto: Riet Rijs

De heer Herrebrugh vraagt naar die combi van Natuurmonumenten en Rijkswaterstaat. Die werken toch wel vaker samen? De heer Posthoorn meldt dat het went. Dat geldt ook voor de samenwerking met de aannemer. Je moet hierbij vanuit vertrouwen opereren.

De heer Wethmar constateert dat er sprake is van veel afslag door wind. Posthoorn ziet dat ook. Daarom wordt permanent gekeken naar de zetting en het consolideren van slib en zand. Hij geeft toe dat de slijtage forser is, vermoedelijk als gevolg van de forse stroming. De eilanden van bagger zakken ook daardoor. De heer Van der Schans informeert naar de stand van zaken van de

Driehoeksmossel. Roel Posthoorn schetst een somber scenario. De Driehoeksmossel is nagenoeg weg. Helder water lijkt niet bij te dragen aan het herstel. Er is weliswaar sprake van een voedselrijke bodem, maar tegelijkertijd voedselarm (regen-)water. De ondieptes leveren wel een explosie aan leven op.

Riet Rijs dankt de heer Posthoorn voor zijn bevlogen verhaal en nodigt de leden en introducees uit voor een bezoek aan de eilanden. De groep wordt verdeeld over een aantal gidsen (waaronder Roel Posthoorn).

Marker Wadden. Foto: Riet Rijs

De zeer deskundige gidsen namen ons mee in de interessante flora en fauna van het eiland. Na het Riet en de Lisdodde was een andere pionier veel te zien: Moerasandijvie. De “duinen” zijn ingeplant met helmgras dat uitermate goed is aangeslagen. In 2018 werden er al 127 plantensoorten geteld! We werden onder andere gewezen op Wilde Peen, Goudknoopje, Steenanjer en Vogelwikke. Daarnaast vonden we de Rietorchis en het veel voorkomende Slangenkruid.

Slangenkruid en Rietorchis. Foto's: Rob van der Schans

Het Vogelparadijs waarnaar Roel Posthoorn zo verlangde is ongekend tot stand gekomen. Passanten als de Zeearend en Visarend en vele soorten trekvogels zijn bijna aan de orde van de dag. Tijdens ons bezoek waren bijvoorbeeld een Roerdomp, een Bruine Kiekendief en vele Gele Kwikstaarten te zien. En natuurlijk ontbraken de nodige steltlopers niet.

Vogelkijkhut en broedende Kluut. Foto's: Riet Rijs

Rietbewoners als de Rietgors, Karekiet en Baardmannetje waren zelfs van heel korte afstand te zien. Slobeenden, Bergeenden, Kuifeendjes, Futen, (jonge) Wilde Ganzen, Zilverreigers, Visdiefjes, Mantelmeeuwen, Kluten, Bontbekplevieren, Oeverzwaluwen en Boerenzwaluwen waren eveneens veel en goed te zien.

Onder de indruk van deze natuurweelde moesten we toch weer richting Bataviahaven. Aan boord werden we welkom geheten met een hapje en drankje.

Hoewel het weer aanvankelijk zeer slecht leek te worden, konden we op de Marker Wadden genieten van droog en wat winderig maar redelijk weer. Ons inziens een geslaagde excursie!

Voor verslag,

Rob van der Schans en Riet Rijs